

**Raadsvergadering
30-05-2023**

Documentnummer: D/23/104176
Zaaknummer: Z/23/030449

Voorstel tot het al dan niet indienen van een zienswijze over de concept Herziene Begroting 2023 en de concept begroting 2024 alsmede kennisnemen van de jaarstukken 2022 van de GR Westrom.

Van:	<i>College (portefeuillehouder Peters)</i>
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. De conceptjaarstukken 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voor kennisgeving aan te nemen; 2. Gezien het advies van het college: a. Geen zienswijze in te dienen over de concept Herziene begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom; b. Een zienswijze in te dienen over de Begroting 2024 inclusief meerjarenraming, waarin de Westrom tevens wordt opgeroepen om bij de Begroting 2025 met ombuigingsscenario's te komen om de gemeentelijke bijdrage voor de toekomst te beperken. De richtlijn voor de ombuigingen die momenteel gehanteerd wordt is minimaal 3% van de gemeentelijke bijdragen.
Bijlagen:	<u>Bijgevoegd:</u> Bijlage 1: Concept Jaarstukken 2022 Westrom Bijlage 2: Concept Herziene Begroting 2023 Bijlage 3: Concept Begroting 2024 Westrom Bijlage 4: Raadsbesluit <u>Ter inzage:</u> n.v.t.

*Namens het college van burgemeester en wethouders,
De secretaris,*

Toelichting

Voorstel tot Voorstel tot het al dan niet indienen van een zienswijze over de concept Herziene Begroting 2023 en de concept begroting 2024 alsmede kennisnemen van de jaarstukken 2022 van de GR Westrom.

Inleiding:

Volgens de Gemeenschappelijke Regeling Westrom (GR Westrom) worden de concepten van de jaarrekening, de begrotingswijziging en de begroting jaarlijks voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten (Maasgouw, Roerdalen, Echt-Susteren, Roermond en Leudal). De gemeenteraden kunnen binnen acht weken na ontvangst hun zienswijze kenbaar maken op de conceptbegroting. De jaarstukken worden voor kennisgeving aangenomen.

Het college speelt hierin geen formele rol. Wel kan het college aan de raad suggesties doen voor (een) eventuele zienswijze(n).

Voor zowel de Herziene Begroting 2023 als de Begroting 2024 (inclusief meerjarenraming) wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 6 juni 2023 eventuele zienswijzen kenbaar te maken.

Beslispunten:

Voorgesteld wordt om:

1. De conceptjaarstukken 2022 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voor kennisgeving aan te nemen;
2. Gezien het advies van het college:
 - a. Geen zienswijze in te dienen over de concept Herziene begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom;
 - b. Een zienswijze in te dienen over de Begroting 2024 inclusief meerjarenraming, waarin de Westrom tevens wordt opgeroepen om bij de Begroting 2025 met ombuigingsscenario's te komen om de gemeentelijke bijdrage voor de toekomst te beperken. De richtlijn voor de ombuigingen die momenteel gehanteerd wordt is minimaal 3% van de gemeentelijke bijdragen.

Argumenten:

1.1 De jaarstukken over 2022 betreffen het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen. De jaarrekening omvat de balans, het overzicht van baten en lasten (resultaat) in de jaarrekening en de toelichtingen erop. De jaarrekening laat een positief resultaat zien van € 261.773 (ten opzichte van een begroot resultaat van €27.000). Het gerealiseerde resultaat van 2022 (€ 261 .773) wordt conform de richtlijnen toegevoegd aan de algemene reserve en het egalisatiefonds, tenzij het maximum bereikt wordt. Hiertoe wordt medio 2023 een resultaatbestemming-besluit aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voorgelegd.

2a.1 De concept Herziene Begroting 2023 is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit een financiële begroting met toelichting en een bijlage met de gemeentelijke tabellen. Op grond van artikel 28 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom geldt voor begrotingswijzigingen een gelijke procedure als voor de vaststelling van de primaire begroting. De raad wordt dan ook in de gelegenheid gesteld om schriftelijk haar zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de concept Herziene Begroting 2023.

Op deze wijze kan de GR Westrom rekening houden met de zienswijzen voordat de concept Herziene Begroting 2023 definitief wordt vastgesteld. Een concept vaststellingsbesluit wordt op 28 juni 2023 aan de vergadering van het algemeen bestuur van Westrom voorgelegd door het dagelijks bestuur van Westrom.

2a.2 Hoewel de herziene begroting een forse kostenstijging laat zien wordt ook toegelicht dat dit met name komt door macro(autonome)ontwikkelingen, dit zijn ontwikkelingen die landelijk of zelfs wereldwijd spelen. De

genoemde oorzaken zijn de sterk toegenomen prijzen (inflatie), mede door de oorlog in Oekraïne en de verwachte loonstijging op basis van de (nog af te sluiten) cao.

Voorgesteld wordt geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de Herziene Begroting 2023:

- **Het college adviseert geen zienswijze in te dienen, omdat de kostenstijging te maken heeft met inflatie en de uitwerking van de nieuwe (nog af te sluiten) cao, beide zijn autonome ontwikkelingen.**

2b.1 Het dagelijks bestuur van Westrom heeft op 5 april 2023 ingestemd met de concept Begroting 2024. De concept Begroting 2024 is opgesteld conform de regels van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit een directieverslag, een beleidsbegroting, een financiële begroting en een bijlage met de gemeentelijke tabellen. De raad wordt dan ook in de gelegenheid gesteld om schriftelijk haar zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de concept Begroting 2024.

Op deze wijze kan de GR Westrom rekening houden met de zienswijzen voordat de concept Begroting 2024 definitief wordt vastgesteld. Een concept vaststellingsbesluit wordt op 28 juni 2023 aan de vergadering van het algemeen bestuur van Westrom voorgelegd door het dagelijks bestuur van Westrom.

2b.2 De voorliggende begroting inclusief de meerjarenraming is opgesteld op basis van de huidige kennis en stand van zaken, hier zijn de eerder genoemde autonome ontwikkelingen (inflatie en cao) in meegenomen. Momenteel beraadt het dagelijks bestuur zich over de toekomst van Westrom op middellange en lange termijn. Hierin worden de daling van de Wsw-bezetting in relatie tot het staf- en leidinggevend personeel en de afloop van het huurcontract van het pand aan De Hanze meegenomen. De uitkomst van dit proces is van invloed op de in deze begroting opgenomen meerjarenraming. Dit neemt niet weg dat de meerjarenraming die nu voorligt het uitgangspunt is, ook met het oog op de gemeentelijke bijdrage 2025 e.v. Namelijk, met het inzetten van de reserves wordt de kostenstijging in 2024 opgevangen en is er geen extra gemeentelijke bijdrage nodig. Echter dit neemt niet weg dat de kosten (ook) bij de Westrom stijging en er dus vanaf 2025 e.v. substantieel geld bij moet. Uiteraard hopen we en verwachten we dat de DB (in samenwerking met de deelnemende gemeenten) met het doorlopen van het genoemde proces een aantal zaken weet om te buigen of op te vangen. Mede daarom is er gekozen de reserves in 2023 en 2024 in te zetten en daarom ruimte te creëren om naar 2025 e.v. naar een beter perspectief toe te werken. Om een en ander kracht bij te zetten en in aansluiting met ons eigen proces heroverweging beleid is onderstaande zienswijze tot stand gekomen:

- **Het college adviseert de volgende zienswijze in te dienen voor de begroting 2024:**

De raad constateert dat Westrom een sluitende concept begroting 2024 (inclusief meerjaren doorkijk tot en met 2027) voor zienswijze voorlegt. De gemeentelijke bijdragen maken de begroting sluitend met in 2024 een onttrekking aan de opgebouwde reserves om het exploitatietekort op te vangen. Het verloop van de gemeentelijke bijdragen laat als gevolg van (economische) ontwikkelingen een oplopend effect zien. Dit is onwenselijk. Zoals bekend neemt de SW doelgroep sinds enkele jaren in versneld tempo in omvang af. Dit raakt op alle vlakken aan de exploitatie van Westrom. Nadrukkelijk wenst de raad op korte termijn inzicht te krijgen in de vraag hoe de krimp van de organisatie zich verhoudt tot de normaliter te verwachten neerwaartse effecten op de toekomstige exploitatiekosten c.q. de gemeentelijke bijdragen. In het verlengde hiervan wil de raad graag inzicht hoe de personeelskrimp is verwerkt in de strategische personeelsplanning en het effect hiervan op de toekomstige exploitatiekosten. Dit mede in relatie tot andere exploitatiekosten die beïnvloedbaar een positief financieel effect kunnen hebben. Denk daar bij onder andere aan de afschaling van kosten voor de huidige Westrom-infrastructuur.

Voorts vinden wij dat het goed is dat begrotingstechnisch met de vorming van een krimpvoorziening wordt geanticipeerd op een eventuele afschaling van personeel en infrastructuur. Wij vragen u om te komen tot een verdere uitwerking van en concrete afspraken over de inzet van de krimpvoorziening. De raad dringt er op aan dat hieraan voortvarend en concreet gestalte wordt gegeven.

De gemeente Maasgouw heeft aangegeven niet als aandeelhouder deel te nemen aan de NEio. Westrom geeft aan een nieuwe onderzoek uit te gaan voeren naar de toekomstscenario's voor

Westrom. Dit zal gaan leiden tot een actualisatie van de strategienota die in 2017 is vastgesteld. Deze geactualiseerde strategienota ziet de raad met belangstelling tegemoet. Dit in samenhang met een bijbehorend plan van aanpak en financieel meerjarenperspectief ter facilitering van de uiteindelijke krimp c.q. afschaling, waarbij de belangen van de doelgroep steeds goed in beeld dienen te blijven.

Wij merken op dat de pijlers in de begroting niet volledig kostendekkend zijn en dat de tekorten worden aangevuld vanuit de reserves. Dit laatste is niet wenselijk. Vanuit de afspraak kostendekkende pijlers dringen wij aan om dit principe overeind te houden. Dit door bijv. de tarieven van trajecten etc. aan te passen zodat kostendekkenheid wordt gegarandeerd en daartoe niet oneigenlijk de reserves worden ingezet. Geconstateerd wordt dat de dekkingsbijdragen in de begroting 2024 al zijn herijkt. De raad vindt dit een goede ontwikkeling, omdat de raad van mening is dat de reserves in de (nabije) toekomst hard nodig zullen zijn om de krimp van de Westrom-organisatie te faciliteren.

Tot slot wordt u opgeroepen om bij de begroting 2025 met ombuigingsscenario's te komen om de gemeentelijke bijdrage voor de toekomst te beperken. De richtlijn voor de ombuigingen die momenteel gehanteerd wordt is minimaal 3% van de gemeentelijke bijdragen.

Kanttekeningen:

1.1 jaarrekeningen

n.v.t.

2a concept Herziene Begroting 2023

- 2a.1 Westrom kiest ervoor om de Gemeentelijke Bijdrage in het kalenderjaar 2023 en 2024 niet te verhogen. Hiertoe is door de algemeen directeur in het Dagelijks Bestuur reeds aangekondigd dat Westrom voornemens is om dit (verwacht) negatief exploitatieresultaat in 2023 te financieren uit de aanwezige en voor dergelijke situaties opgebouwde reserves. Dit betekent dat - ondanks de verwerkte kostenstijgingen - in de voorliggende begroting de gemeentelijke bijdrage 2023 gehandhaafd blijft op € 1.050.000. Hoewel het inzetten van de reserves op korte termijn (2023 en 2024) betekent dat er geen extra gemeentelijke bijdrage nodig stijgen de kosten wel behoorlijk. Dit is terug te zien in de meerjarenraming eigen bijdrage gemeente Maasgouw, zie kopje financiën. Er had ook gekozen kunnen worden om de reserves in te zetten vanaf 2026 om zo de lasten vanaf dan enkele jaren deels te dekken uit de reserves. Dit zou wat lucht kunnen geven op de eigen begroting 2026 van de gemeente. Dit met het oog op het mogelijk niet sluitend krijgen van de eigen begroting 2026 e.v. Er is echter gekozen om dit niet te doen, omdat de prognose van de kosten (meerjarig) nu al bekend is en we deze dus integraal kunnen meewegen in de beleidsmatige afweging. Het meest wenselijk blijft echter om de pijlers volledig kostendekkend te maken. Daarbij wordt elke verbonden partij gevraagd om met ombuigingsvoorstellen te komen, zie kanttekening 3.1.

2b Begroting 2024

- 2b.1 In de concept zienswijze wordt verzocht om met ombuigingsvoorstellen van 3% te komen vanaf 2025. Tegelijkertijd zien we dat de meerjarenbegroting (en daarmee de gemeentelijke bijdrage) verder toeneemt (met name) als gevolg van externe (autonome) ontwikkelingen.
- 2b.2 De afgelopen tijd heeft Westrom al een aantal zaken opgepakt en gerealiseerd (zoals zicht hebben op onze doelgroepen en het verloop in het kader van de toekomstscenario's, kostendekkende pijlers, marktconform uurtarief en terugdringen ziekteverzuim). Dit heeft onder aan de streep de afgelopen jaren geleid tot een teruggave aan de deelnemende gemeenten, zo ook voor onze gemeente. Dit maakt het nog complexer voor Westrom om tot een ombuigingsvoorstel te komen.

Samenhang met andere Beleidsdocumenten:

n.v.t.

Communicatie:

Het Dagelijks Bestuur van de GR Westrom wordt zo spoedig mogelijk na de raadsvergadering schriftelijk in kennis gesteld van de eventuele zienswijzen van de gemeenteraad.

Financiën

Jaarrekening 2022

De jaarrekening kent een gerealiseerd resultaat van € 261.773 ten opzichte van een begroot gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 27.000. In de toelichting bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening zijn de bestanddelen van het resultaat benoemd, deze zijn:

- De toegevoegde waarde van de doelgroepmedewerkers ligt -ondanks een forse stijging van de directe (materiaal)kosten- voor op de begroting.
- De hogere operationele kosten (voornamelijk kosten regulier personeel en kosten infrastructuur) hebben tot gevolg dat het operationeel resultaat desondanks lager uitvalt dan begroot.
- De hogere bijdrage Rijkssubsidie Wsw (waaronder ook de corona-compensatie in het 1^e kwartaal van 2022) en de lagere personeelskosten Wsw zorgen ervoor dat het uiteindelijke exploitatieresultaat van boekjaar 2022 positief uitkomt.

Westrom stelt voor het gerealiseerde resultaat van 2022, conform de richtlijnen, toe te voegen aan de algemene reserve en aan het egalisatiefonds van Westrom, tenzij het maximum wordt bereikt. Medio mei 2023 wordt een resultaatbestemmingsbesluit voorgelegd aan het algemeen bestuur. Besluitvorming hierover vindt plaats op 28 juni 2023.

Herziene Begroting 2023

Na het indienen van begroting 2023, is de wereld om ons heen o.a. door de oorlog in de Oekraïne flink veranderd. Hierdoor is ook Westrom geconfronteerd met forse (deels inmiddels bekende) prijsstijgingen. Gezien het feit dat de cao-onderhandelingen voor onze sector nog niet definitief afgerond zijn, is een deel van de kostenstijgingen over 2023 nog niet bekend. Desondanks vindt Westrom het belangrijk om vroegtijdig een herziene begroting 2023 af te geven, die - rekening houdend met de reeds vastgestelde gemeentelijke bijdrage uit de Primaire Begroting 2023 - sluit met een negatief exploitatieresultaat.

Westrom kiest ervoor om de Gemeentelijke Bijdrage in het kalenderjaar 2023 *niet te verhogen*. Hiertoe is door de algemeen directeur in het Dagelijks Bestuur reeds aangekondigd dat Westrom voornemens is om dit (verwacht) negatief exploitatieresultaat in 2023 te financieren uit de aanwezige en voor dergelijke situaties opgebouwde reserves. Dit betekent dat - ondanks de verwerkte kostenstijgingen - in de voorliggende begroting de totale gemeentelijke bijdrage 2023 gehandhaafd blijft op € 1.580.000. Deze herziene begroting 2023 van Westrom heeft dus geen effect op de gemeentelijke begroting

	HB2023	2024	2025	2026
Echt-Susteren	261.582	230.482	444.977	449.778
Leudal	244.087	228.821	423.001	435.683
Maasgouw	186.548	170.730	328.774	342.372
Roerdalen	186.081	183.348	375.820	382.086
Roermond	701.701	616.619	1.332.427	1.370.081
Totaal	1.580.000	1.430.000	2.905.000	2.980.000

Meerjarenbegroting 2024-2027

De meerjarenbegroting is de resultante en financiële weergave van alle activiteiten van Westrom zijnde de uitvoering van de Wsw, PW, re-integratie en beschut werk. Hieronder een korte uitleg over de begroting.

Operationeel resultaat

Wanneer we kijken naar het operationeel resultaat, dan zien we in de komende jaren een dalend resultaat. Dit komt overwegend door de effecten van de krimpende doelgroep. De afgelopen jaren heeft Westrom geprobeerd de operationele kosten terug te brengen. Westrom bevindt zich wat betreft deze kosten op het gemiddelde niveau van de sector. Wat betreft de reguliere personeelskosten slagen ze erin ook in 2023 om stapsgewijs mee te krimpen met de bezetting. Voor wat betreft de overige kosten is er sprake van een stabilisatie maar geen afname van kosten. De directie van de Westrom geeft aan dat het er op lijkt dat besparingsmogelijkheden op de overige kosten niet meer zo eenvoudig te vinden zijn.

Subsidieresultaat

Landelijke volumeontwikkelingen zijn van invloed op het beschikbaar bedrag per Wsw-medewerker. Deze effecten zijn verdisconteerd in de jaarlijkse circulaire (mei/september), waardoor het subsidiebedrag per Wsw-medewerker zich de komende jaren gunstig ontwikkelt. Dit heeft een positief effect op het bedrijfsresultaat. Dit geldt voor iedere gemeente, ongeacht het aandeel in het landelijk budget.

Dekkingsbijdrage PW en BuW

Dekkingsbijdragen zijn bedoeld ter dekking van de kosten van de pijlers PW en BuW. Tegenover deze begeleidingsvergoedingen staat een lagere gemeentelijke bijdrage. Met ingang van 2024 wijzigingen de tarieven van PW en BuW met respectievelijk € 6.000 (was € 6.900) en € 8.500 (was € 7.700).

Voorziening krimp

Gelet op de hoogte van de krimpvoorziening eind 2021 en de storting in het boekjaar 2022, heeft het bestuur besloten om vanaf de begroting 2023 voorlopig niet meer te storten in deze voorziening. Of en in welke mate Westrom de opgebouwde krimpvoorziening nodig heeft hangt mede af van de ontwikkeling van de PW-doelgroep.

Gemeentelijke bijdrage, inzet bestemmingsreserves en herverdeeeffect

Westrom kiest ervoor om ook de gemeentelijke bijdrage in het kalenderjaar 2024 niet te verhogen. Hiertoe is door de algemeen directeur in het Dagelijks Bestuur reeds aangekondigd dat Westrom voornemens is om dit (verwacht) negatief exploitatieresultaat in 2024 te financieren uit de aanwezige en voor dergelijke situaties opgebouwde reserves. Dit betekent dat - ondanks de verwerkte kostenstijgingen - in de voorliggende begroting de totale gemeentelijke bijdrage 2024 gehandhaafd blijft op € 1.430.000. Enkel een herverdeeeffect (t.g.v. actualisatie loonkosten Wsw) zorgt voor een mutatie (onderlinge verschuiving) van de gemeentelijke bijdrage 2024 uit de meerjarenbegroting 2024-2027 van Westrom. Vanaf 2025 stijgt de gemeentelijke bijdrage aan Westrom wel. Dit effect is hieronder in beeld gebracht.

Hierbij wel de kanttekening dat de uitkomst van het proces heroverweging beleid (en dus de mogelijk door AB overgenomen zienswijze Maagouw) alsmede het proces welk het DB Westrom zelf gaat doorlopen niet zijn meegenomen in deze meerjarenraming.

	2024	2025	2026	2027
Echt-Susteren	230.482	444.977	449.778	479.330
Leudal	228.821	423.001	435.683	484.229
Maasgouw	170.730	328.774	342.372	391.401
Roerdalen	183.348	375.820	382.086	413.775
Roermond	616.619	1.332.427	1.370.081	1.511.264
Totaal	1.430.000	2.905.000	2.980.000	3.280.000

Verschil tussen MJB 2024-2027 -/- MJB 2023-2026

	2024	2025	2026	2027
Echt-Susteren	4.760	-202.455	-204.916	-234.468
Leudal	328	-186.022	-195.531	-244.077
Maasgouw	-5.056	-157.326	-166.170	-215.199
Roerdalen	-14.451	-202.024	-207.167	-238.856
Roermond	14.419	-677.173	-701.216	-842.399
	0	-1.425.000	-1.475.000	-1.775.000

Meerjarenraming eigen bijdrage gemeente Maasgouw

De raming van de eigen bijdrage Maasgouw ziet er als volgt uit:

Gemeentelijke bijdrage 2023-2027	BW 2023	2024	2025	2026	2027
Begroting Westrom	186.548	170.730	328.774	342.372	391.401
Begroting Maasgouw	197.114	176.264	182.006	186.760	186.760
Mutatie op begroting Maasgouw	10.566	5.534	-146.768	-155.612	-204.641

De aangepaste bijdragen worden verwerkt in de 1e prorap 2023.

Planning en uitvoering:

Het dagelijks bestuur van Westrom wordt daags na het besluit van de gemeenteraad in kennis gesteld.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Concept Jaarstukken 2022 Westrom
- Bijlage 3: Concept Herziene Begroting 2023
- Bijlage 4: Concept Begroting 2024 Westrom

Team: Sociaal Domein